

at inddrive sine Indtægter med Magt. En nærboende Godsejer, en stor Bondeplager, brugte den Trafik at laane Egnens Embedsmænd Penge for at faa dem i sin Magt. Ogsaa E. H. faldt for denne Fristelse, men lod sig dog ikke derved sætte i Knæ. Engang da Manden krævede ham for Penge, som var betalte, tog han rigtig Bladet fra Munden og sagde Herremanden Besked. Fra den Tid havde denne stor Respekt for Præsten fra Ønslev og sendte altid Bud efter ham, naar det kneb. Saaledes engang, da der blev skudt paa ham og han blev angst for sit Liv.

Engang var der ingen Penge i Præstegaarden, da der skulde betales Skat. Man trak da en Ko ud af Stalden, og Børnene græd over Skilsmisken fra det kære Dyr. Men det vendte hurtig tilbage, da en af Sognets Mænd havde betalt Skatterne. En Søndag traf Præsten, da han gik til Kirke en af Storbønderne lige udenfor i fuldt Høstarbejde. Han foreslog Manden dog at holde op med dette, saa længe Gudstjenesten stod paa. Manden gik ikke blot ind herpaa, men fulgte Præsten i Kirke med hele sin Besætning. En Mand i Sognet, der var »Skinder«, d. v. s. Tilbereder af Skindfrakker, forsynede længe Præstegaarden med Tjenestefolk; og det hed da i Folkemunde: »Saa længe Præsten har Sul og Brød, skal Skinderbørnene inte lide Nød«, ligesom det om en af disse Børn, »den smukke Maren« blev sunget: »Saa snart som Præstens laver til en Vask, se saa er Maren slet inte rask; de gode Jomfruer, de gode Jomfruer, de gaar og varter hende op« — altsammen Beviser paa den hjærtelige Tone, der herskede mellem Sognefolkene og Præsten.

Denne forberedte nu sine to ældste Sønner tilligemed enkelte fremmede Elever til øverste Klasse i Nykøbing Latinskole; og de store Dreng, som fandt Undervisningen i Hjemmet noget for uregelmæssig, længtes meget efter Skolen. Men saa maadelig var dennes Forfatning, at da Tiden nærmede sig til Mørk Hansens Artium — som dengang skulde tages i København — nærrede han og hans Kammerater alvorlig Ængstelse for Udfaldet, og han fik derfor sin Fader til at sende den gamle Rektor et Brev, indeholdende et Vers af Horats, som paa Dansk vilde hedde: »Vær fornuftig og spænd i Tide den aldrende Hest fra Vognen, at den ikke tilsidst trangbrystig skal snuble og blive til Lat-ter!« Da dette ikke hjalp, forsøgte han at bevæge Kammeraterne til at forlange Skolens Forhold undersøgt, hvilket dog heller ikke skete. Ved Overhøringen, hvor han stod overfor Mænd som Madvig, Brøndsted og Øhlenschläger, maatte han da erkende, at det væsentlig var de Kundskaber, han havde erhvervet i Hjemmet, han havde at stole paa.

I København maatte Sønnerne for en stor Del ernære sig ved at undervise og manuducere, hvilket dog ikke forhindrede dem i at tage levende Del i Tidens Rørelser og at føre et muntret Kammeratliv. En Selvfølge var det da, at man tilbragte alle Ferier hjemme og bragte Kammeraterne med sig. Saaledes gæstedes Præstegaarden af Frederik og Immanuel Barfod, Nikolai og August Blædel, af Mørch'er, La Cour'er og Bregendahl'er, der hørte til Slægten, Nyrup'er og Bjerring'er, der havde hjemme i Nabopræstegaardene foruden af mange andre. Man gjorde lange Fodture og holdt Skovballe om Sommeren, trodsede om Vinteren Sne og Storm, var saa,

naar det skulde være: gerne fire i een Seng, forelsket op over begge Ører i Præstedøtrene eller deres Lærerinder, uden dog at begære andet end højst et Kys i Pantelegene — det var ganske Sten Blichers »Juleferien«. At ogsaa de ældre satte noget ind paa Sel-skabelighed, viser følgende lille Erindring. Et Par Præstefolk, en bekendt Musikers Forældre, maatte engang paa Grund af Snefald overnatte paa Herregaarden efter et Bal. Præstekonen kunde ikke forsone sig med den Tanke at skulle møde om Morgen i det adelige Selskab i sin afjaskede Balkjole. Mens de andre sov, vadede hun derfor hjem og overraskede alle ved at træde ind til Thebordet i en sirlig Morgenkjole!

Sommerferien 1841 benyttedes af Mørk Hansen til en Tur til Jylland sammen med Faderen. Man hørte her Sten Blicher tale paa Himmelsbjærget fra en Arbejdsvogn, besøgte et Utal af gamle Venner, deriblandt Pauline Worms Fader — Digterinden var da en opvakt Pige paa 15 Aar, som i høj Grad interesserede den gamle Præst. Hjemturen blev for M. H. yderst betydningsfuld. »Vi gik om Aftenen om Bord paa Paketten, . . . der var flere unge Damer, saa at der ikke var Plads til Herrerne i Kahytten. Men min Fader, som altid var ligefrem og meget snaksom, gik dog derned, fandt en Køje og bad Damerne tillade, at han lagde sig. Næste Morgen tidlig kom alle paa Dækket, og et Par unge Damer, som han havde tiltalt i Mørket, indbød ham til at spise med dem af deres Madkurve (vi havde ingen). Han takkede, men paa den Betingelse, at hans Søn maatte faa noget med. Jeg blev nu forestillet for dem. . . . Den ældste var straks bleven gode Venner med min Fader, uagtet hun rigtignok fandt, at han var altfor ligefrem. . . . Jeg holdt mig sky tilbage og talte hele Dagen kun et Par Ord med den yngste af Frøkenerne, som kun var 16½ Aar gammel og meget barnlig (men ubeskrivelig yndig) af Udseende. . . . Vi tre Teologer (foruden M. H. to Fætre til Damerne) disputerede en hel Del, og Damerne, navnlig den ældste, tog ogsaa Del deri. . . . Baade Fader og jeg var blevne meget indtagne i disse to unge Piger, og Dagen efter vor Ankomst til København sagde Fader til mig, at vi burde gøre Visit hos de elskværdigste af vort Rejseselskab«. — Den yngste af Søstrene var Charlotte Levinsen, som blev Mørk Hansens højt elskede Hustru.

Den gamle Præst havde snart den Glæde at faa begge sine flinke Sønner til Nykøbing, Mørk Hansen som Kateket og den ældre, Niels, som Lærer ved Latinskolen. Den sidste stod uden Tvivl Faderen mest nær i Anskuelser. Han kom for sin politiske Virksomhed paa det sorte Bræt hos Regeringen og fik intet Præstekald saa længe Christian d. 8. levede. Mørk Hansen optraadte som Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling meget liberalt; men Faderen var dog misfornøjet med, at han ikke holdt sig længere til venstre.

Lige til Præstens Død 1853 var Hjemmet Samlingssted for muntre Skarer af unge og gamle,*) nu især bestaaende af de gifte Børn og Børnebørnene. Blandt disse var ogsaa jeg. For min 8aarige Erindring staar

*) Monrad sørgede som Biskop i Nykøbing kærlig for, at der i den gamle Mands senere Leveaar kom Balance i hans Pengeforhold derved, at hans Indtægter blev noget mere regelmæssigt indkasserede.

Huset i al sin store Tarvelighed som et rent Eden. Der var noget saa mageløs personligt over hver en Krog fra Kælder til Loft. Alt ude og inde, Dyrene i Stalden og Træerne i Lunden, Bedstemoders Silkeorme og Bedstefaders Bøger havde sin Historie, som man aldrig blev træt af at gentage eller høre berettet. Det var saa naturligt, at Borgestuen laa mellem Dagligstue og Køkken; thi Tjenestefolkene dannede en uadskillelig Del af Familien. Kærest var dog den gamle Præst i Sofakrogen, som — godt op mod Firserne, som han var — i en Haandevending kunde disputere sig varm, naar han drøftede Skolens eller Fattigvæsenets Tilstand med sin Datter eller Kristi Guddommelighed med sine ortodokse Sønner, og som med indtagende Skælmeri kunde spøge med Bispen ved Bispeselskaberne. Selv et Barn kunde forstaa, at dette Hjem med dets mange aabne Arme og dets hele gammeldags Hygge og Gæstfrihed var noget, som man ikke finder paa Alfarvej.

Internationale Sygeplejeforhold.

Som tidligere omtalt her i Bladet har man i Løbet af det sidste Aar paabegyndt Udgivelsen af nye Tidsskrifter for Sygepleje saavel her i Danmark som i Amerika og Holland. I sit første Nummer (Oktober 1900) omtaler »American Journal of Nursing« kortelig Sygeplejeforholdene i Danmark, og i et senere Nummer (April 1901) omtales de nye Love for »Dansk Sygeplejerskab«, som undertegnede havde sendt til Redaktøren af den udenlandske Afdeling i A. J. o. N., Miss L. L. Dock. Vi mødtes i London for 2 Aar siden ved det Internationale Kvinderaads Møde, og vi har siden jævnlig vekslet Breve.

Redaktionen af »Tidsskrift for Sygepleje« har imidlertid, uvist hvorfor, følt sig ilde berørt ved at se danske Sygeplejeforhold omtalte i det amerikanske Blad, og da der ikke fandtes skellig Grund til Misfornøjelse i den engelske Ordlyd, fik man Artiklen oversat paa Dansk; men uheldigvis indløb der nogle Fejl i Oversættelsen, hvorved det for enhver, der ikke kender den engelske Original, kom til at se ud, som om A. J. o. N. optraadte ret uhøfligt mod danske Sygeplejersker.

A. J. o. N. siger saaledes: »de frisdannede danske Sygeplejersker ønskede at arbejde for højere Fordringer til den teoretiske Undervisning, for kortere Arbejdstid og for ringere Grad af Afhængighed i deres almindelige Forhold«.

Den Oversættelse, som T. f. S. giver af de sidste Ord, lyder: »min-

dre Tvang i deres daglige Arbejder«. Ligeledes skal A. J. o. N. iflg. T. f. S. sige: »Sluttelig ønsker vi dem Held og Lykke og Udholdenhed overfor de Hindringer, der møder dem, idet vi minder dem om, at ny Ideer ikke kan gennemføres med Viljen alene, men fordrer en god Forstand og Omløb i Hovedet«.

Dette lyder som en grov Fornærmelse. I Virkeligheden skriver A. J. o. N. det heller ikke. Der skrives: »We wish them final success, and, meantime, toleration for their obstructionists, remembering that change of ideas cannot be produced by an effort of the will alone, but requires an actual physical alteration in the brain-cells and the distribution of the blood supply to the brain«. Paa Dansk betyder det:

»Vi ønsker dem*) Held til sidst og imidlertid Taalsomhed overfor deres Modstandere, idet man maa huske paa, at Forandring i Anskuelser ikke kan fremkaldes alene ved en Anspændelse af Viljen, men at den kræver en virkelig fysisk Forandring i Hjernecellerne og i Fordelingen af Hjærnens Blodforsyning«.

Da det forekom mig, at A. J. o. N. var noget brøstholden ved den Maade, hvorpaa T. f. S. gengav dets Udtalelser, underrettede jeg Miss Dock derom for at hun kunde sende en Berigtigelse, om hun ønskede det, og jeg fik meget snart Brev fra hende om, at hun strax havde skrevet til Dr. Jacobæus, og at hun haabede, Doktoren vilde gengive hendes Forklaringer i næste Nummer af T. f. S., — en Afskrift af hendes Brev til Dr. J. fulgte med, for at jeg kunde se, hvad hun ønskede forklaret, og endvidere skriver hun til mig: »Hvis Fru Tscherning og de andre tror, at vi er saa uopdragne herovre, vil de selvfølgelig aldrig have noget at gøre med os; jeg haaber, De kan finde en Maade til at lade dem vide, hvor forkert det lød«.

Selvfølgelig afventede jeg tillidsfuldt den Meddelelse, som Dr. Jacobæus maatte fremkomme med i T. f. S.; men destoværre blev jeg skuffet.

Den første Artikel i T. f. S. tog 2 Sider med stort Tryk; den sidste Redegørelse, der er sat med Petit uden Overskrift er saalydende:

»Vi har modtaget et Brev fra Redaktionen af »American Journal« som Svar paa det Referat, vi har givet i et af de foregaaende Numre, af en Artikel fra dette Blad. Brevskriverinden, Miss Lavinia Dock, beklager meget, at man har opfattet Artiklen som fornærmelig og forklarer sine forskellige Udtalelser paa den bedste og høfligste Maade. Hun beder udtrykkelig om, at det maa komme til vore Læseseres Kundskab, at hun intet Øjeblik har været i Tvivl om, at danske Sygeplejersker baade har Omtanke og Forstand«.

Denne Redegørelse er ikke fyldestgørende.

Miss Dock skriver bl. a. til Dr. Jacobæus: »Først vil jeg bemærke, at ved Omtalen af »en ringere Grad af Afhængighed« mente jeg ikke i Hospitalsarbejdet eller m. H. t. Læ-

*) De frisdannede danske Sygeplejersker. Ch. N.

Rejsebreve fra Mexico.

af John.

(Fortsat).

Fra Cedral tager man videre med samme Sidebane til dens Endestation i Byen Mathuala, der er Midtpunktet i et udbredt Sølvminedistrikt.

Mathuala har som alle andre mexikanske Byer sin »plaza«; det er Torvet forvandlet til Park, i Midten af hvilket et Hornorkester forlyster Publikum i det mindste hver Søndag Aften Kl. 8. Man finder saa en stor Skare Mennesker, som spadserer paa den brede og gode Spadservej omkring plazaen; rundt og rundt gaar de stadig som to Strømme i hver sin Retning; den kvindelige Befolkning danner den indre Strøm og den mandlige Befolkning danner den ydre Ring; saaledes mødes de

to Køn to Gange for hver Gang de gaar en Gang om Plazaen. Dette er den store ugentlige Parade for Dragter og Ægteskabskandidater.

Bedaarende nok er det at gaa omkring et Par Gange og se ind i de mange Par mørke og funkende Øjne — Mexicanerinden er ej bange for at bruge dem. Koncerten er god i de fleste Byer og udmærket i 5—6 Byer; den varer et Par Timer, saa Tilhørerne gør hyppige Hvil paa de talrige Bænke og Stole. Der spilles en uendelig Variation af Melodier, de fleste ukendte; men vi hilser med Glæde et Udtog af »Carmen« og »Home, Sweet Home«; ret hyppige er ogsaa de amerikanske Nationalsang. Ved en mere festlig Lejlighed, da Plazaen var dekoreret, saas det spanske og amerikanske Flag i skøn Forening, skønt det var midt under den spansk-amerikanske Krig.

Skønt de fleste Mexicanere tildels nedstammer fra Spanierne, elsker de ikke de Spanske, hvis Tyranni de ikke kan glemme; paa den anden Side kan de heller ikke glemme